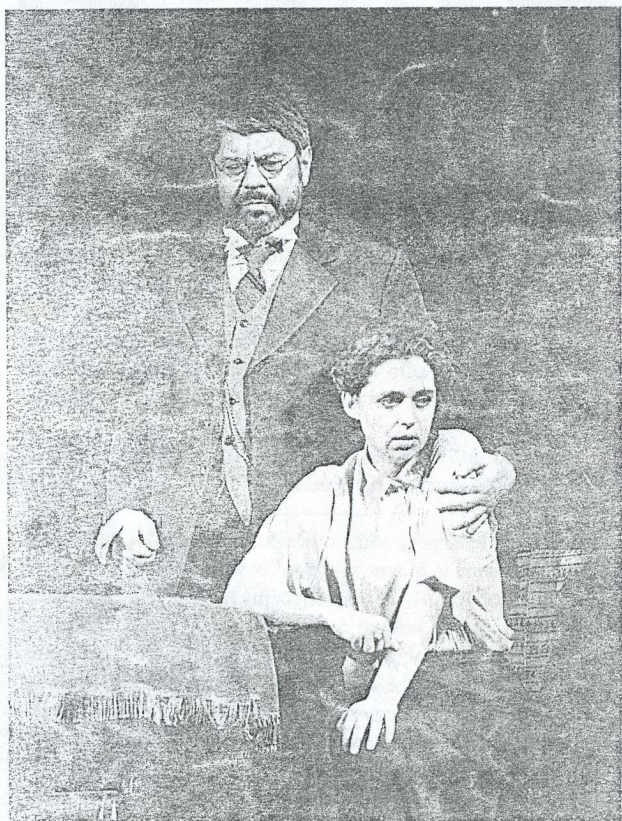


Fráňa Šrámek - Jiří Krejčík

MĚSÍC NAD ŘEKOU



2. premiéra sezóny 2000 - 2001



Fráňa Šrámek (1877 - 1952)

významný sobotecký rodák, spisovatel a dramatik, básník zraněného mládí, křehkého citu, rozechvění a přírodní harmonie. Autor románu *Stříbrný vítr* a dramatu *Léto, Měsíc nad řekou*.

Jiří Krejčík (1918)

významný český filmový režisér (např. *Týden v tichém domě*, *Svědomy*, *Morálka paní Dulské*, *Vyšší princip*, *Svatba jako řemen*, *Božská Ema*, *Prodavač humoru*). Jako režisér spolupracoval s významnými divadly – např. Činoherní klub (*Penzion pro svobodné pány*), Divadlo na Zábradlí (*Slečna Julie*), režíroval i v zahraničí - Městské divadlo v Turku - Finsko „Čarodějky“ Arthura Millera.

Z poslední doby dokumenty pro Českou televizi „Praha.... bude naše“ a „Maturita v listopadu“.

Mohl bych ledacos povídat o hrách Fráni Šrámka; to, co chci nyní říci, není snad to hlavní, ale je to zrovna to, čemu bychom se od něho měli nejvíce učit. Je to neobyčejný řekl bych přímo útlocit; ale aby se nám nikdo nesmál, nazveme to raději stud. Stud před sebou, stud před diváky; stud nitra, které se strašlivě brání tomu, nějak se odhalit a dokonce se nadýmat svým obnažením. Šrámek, čili jeho figury jsou upředeny ze zatraceně citlivých vláken kterým se říká tepny a které reagují na nescíslné podněty s živostí zároveň bolestnou i živočišnou. Nuže, jejich zvláštní vtip není v této podivně bohaté a vzrušené citlivosti, nýbrž v tom, že se za ni stydí, že ji v sobě vši mocí zapírají a jaksi polykají v ustavičném, skoro podráždivém střehu, aby se příliš neprozradily. Tito příliš citliví lidé se mají po čertech na pozor; není jim ani na okamžik dovolesno, aby jak se říká, pustili hubu na procházku, aby bez ostychu ulevili své potřebě, jež se jmenuje „dát citům průchod“.

Tito lidé mlčí o svém nejvnitřnějším; jsou plni ostychu projevit, co v sobě prokusují a prožívají, a protože na jevišti je přece jen nutno mluvit, zmiňují se sami o sobě s těžší na půl úst a ještě to honem zamlouvají. Tady jsme stejně daleko od krasořečných tirád hrdinů a heroin jako patologické upřímnosti, se kterou vyhrnují svá nitra i s vnitřnostmi osoby her modernějších. Rozuměj nám

na půl úst, člověče naslouchající; život se svým nebem i peklem nemluví velkými slovy ani velkými symboly, nýbrž tichým a zajiklým hlasem živého lidského soukromí. To tedy je lekce Šrámka dramatika: člověče divadelní, povídej co nejméně; když už staviš své postavy před tolik lidí, nesvlékej je do naha, abys ukázal jejich rány lidu.

Vše lidské se projevuje skoro nechtíc, bezděčně a mimochodem; co víš o lidech, nepoznal jsi z jejich dlouhých a hlasitých zpovědí, nýbrž z mimovolných slovíček, která tu a tam utrousili a ze kterých jsi uhodl jejich tajemství. V tom zajisté je zvláštní něžnost a uctivost k člověku; neukazuješ raněného a bolestného člověka auditoriu zvědavců, nýbrž nakláníš se nad jeho ložem ponechávaje mu šetrně, co ti sám poví. Kupodivu, že i tak se dozvíš všeho, úryvkovitě sice, ale zato se zvláštní skoro delikátní přesností; neboť jen bezděčné není lež.

Fráňa Šrámek přinesl do českého dramatu veliké technické zjemnění, jehož jest se nám držeti pro dramatické řemeslo i dramatické umění.

Karel Čapek





Fráňa Šrámek - **Podobizna**

Nad mapami, plány
dlouho jsi do noci nebděl,
nad sklínkou spíše, měla tě ráda:
kde rozdat dobré své rány
a jak si zajistit záda,
nepřítel vždy lépe věděl
než ty.

Broušený na nůž, jenom ten alarm
ostruhou bodl, když začal volat
v poslední chvíli,
že nutno zas jednou se probít
a promilovat,
a donést štafetou k cíli
heslo –

jenom ten rozkaz, výšin hlas velký,
platíval na nás:
tu vyskočit naráz,
poslati čertu zasnělé lelky,
od sklínky přesedlat k dílu,
vykonat horce,
všechnu v něm prolíti sílu
rozmávanou –

a když jsi vykonal a hvězdy přály
tvým barvám či zářily jiným
a vítězil druhý:
růží, ran nepočítat;
byť pod mrakem siným,
vždy sedmerým obloukem duhy
v svůj kout se vrátit –

V svůj kout se vrátit; pět prostých věcí
nalézt znovu, své snění
pod stropem v pavučině:
za vlnou vlna opadá s plecí,
kruhy se zavřou po hladině
a v sklínce, již zdviháš, ničeho není
krom jisker tančících, bratře!

MĚSTSKÉ DIVADLO MLADÁ BOLESLAV
Fráňa Šrámek – Jiří Krejčík
MĚSÍC NAD ŘEKOU

Úprava textu a režie: Jiří Krejčík

Scéna: arch. Milan Čech

Kostýmy: Jan Kropáček

Hudba: Václav Hálek

Pohybová spolupráce: Ivan Krob

Osoby a obsazení:

Hlubina Martin ŠTĚPÁNEK j. h.
Hlubinová Eva REITEROVÁ
Slávka Hlubinová Eva HORKÁ
Roškot Jan MILLER
Villy Roškot Miroslav ŠIMŮNEK
Růženka Lucie MATOUŠKOVÁ
Pečárka Josef VIDEMAN j. h.
František Roman MIZERA j. h.

Představení řídí: Michal Kopčan

Text sleduje: Nikola Bělanská

Vedoucí umělecko-technického provozu: Josef Bach,
Jevištní mistr: Václav Veverka, *Světla:* Bedřich Koranda,
Anton Jedla, Zvuk: Tomáš Lohin, *Garderoba:* Eliška
Měšťáková, Helena Červinková a Helena Fukárková,
Vlásenky: Jarmila Urbanová a Jindřiška Tomanová,
Rekvizity: Vladislav Jirků, *Stavba:* Jiří Pilař, Marian Čáp
a Jan Mimra, *Dekorace vyrobily:* dílny MDMB Vladimír
Cvrček, *Truhlářské práce:* Truhlářství Sýčina, *Vlásenky*
vyrobil: Ladislav Večl, *Kostýmy vyrobili:* Zdeněk Pscheidt
a Jiřina Lehečková, *Čalounické práce:* Marcel Grabiec,
Malířské a kašérské práce: Ivo Plass

Premiéra 10. listopadu 2000 v 19.30 h.
na Velké scéně MDMB

Inscenace vznikla
za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.
Patronem představení
Ford Bospor – Ing. Božena Sedláková.
Zřizovatelem divadla je město Mladá Boleslav
s finanční podporou okresního úřadu.

Fráňa Šrámek - Písecká

Po řece Otavě za vorem vor
v jarech a létech odplouvaly,
míjely v dálku, zrozenci hor,
a my se za nimi dívali.

Za vorem vor a po šiku šik
my odtud do světa odcházeli,
zapadal, Otavo, tvých jezů vzlyk,
my jej však do srdcí uzavřeli.

Moh život hřímati, stohlasý sbor,
hlas jeden věrný neumlčel,
kdy se mi zachce jen: pluje zas vor,
jez noční hude do harf a cell.

A za hlasem věrným šumot a shon,
vzpomínky v průvod se přidávají
a je to Písek, je to zas on,
fanfáry z věže vyhrávají.

Fanfáry z věže, jak hrávaly dřív
vstříc prvním májům do jitřních par,
zní vítr stříbrný, jak zníval dřív,
a slibuje dar, života dar.

Stříbrný větří, blažený kout,
kdes první vlajkou třepotně dul,
a vlajky až zplihnou, přestanou dout,
i tehdy díky, že jsi nám dul.

A tehdy znovu: blažený kout
a z něho do světa tolik je cest -
z jar našich nebe dnes nad ním pnout,
to by tu v noci napadlo hvězd.

Veškerá práva k provozování díla zastupuje DILIA,
divadelní a literární agentura, občanské sdružení.
Vydalo Městské divadlo Mladá Boleslav k premiéře hry
Fráni Šrámka a Jiřího Krejčíka "Měsíc nad řekou",
Dne 10. listopadu 2000.

Umělecký ředitel: Mgr. František Skřípek

Foto: Pavel Štoll

Sazba: Monika Nováčková Mladá Boleslav

Tisk: GOLAPRESS

Cena Kč 7,—